

Biblická čtení:

1Mojžíšova 50, 15-21: Když si Josefovi bratři uvědomili, že jejich otec je mrtev, řekli si: „Jen aby na nás Josef nezanevřel a neoplatil nám všechno zlo, kterého jsme se na něm dopustili.“ Proto mu vzkázali: „Tvůj otec před smrtí přikázal: Josefovi řekněte toto: ‚Ach, odpusť prosím svým bratrům přestoupení a hřích, neboť se na tobě dopustili zlého činu. Odpusť prosím služebníkům Boha tvého otce to přestoupení.‘“ Josef se nad jejich vzkazem rozplakal. Pak přišli bratři sami, padli před ním a řekli: „Tu jsme, měj nás za otroky!“ Josef jim však odvětil: „Nebojte se. Což jsem Bůh? Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro; tím, co se stalo, jak dnes vidíme, zachoval naživu četný lid. Nebojte se už tedy; postarám se o vás i o vaše děti.“ Tak je těšil a promlouval jim k srdci.

List Římanům 14, 1-12: Bratra ve víře slabšího přijímejte mezi sebe, ale nepřete se s ním o jeho názorech. Někdo třeba věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen rostlinnou stravu. Ten, kdo jí všechno, nechť nezlehčuje toho, kdo nejí, a kdo nejí, nechť neodsuzuje toho, kdo jí; vždyť Bůh jej přijal za svého. Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? O tom, zda ob stojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on ob stojí, neboť Pán má moc jej podepřít. Někdo rozlišuje dny, jinému je den jako den. Každý nechť má jistotu svého přesvědčení. Kdo zachovává určité dny, zachovává je Pánu. Kdo jí, dělá to Pánu ke cti, neboť děkuje Bohu; a kdo nejí, dělá to také Pánu ke cti, neboť i on děkuje Bohu. Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. Vždyť proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých. Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží. Neboť je psáno: ‚Jako že jsem živ, praví Hospodin, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vyzná, že jsem Bůh.‘ Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu.

Matouš 18, 21-35: Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát.“ „S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: ‚Měj se mnou strpení, a všechno ti vrátím!‘ Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: ‚Zaplat' mi, co jsi dlužen!‘ Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: ‚Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!‘ On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolaal a řekl mu: ‚Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?‘ A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. – Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“

Odpuštění překonává lidskou spravedlnost

Když si přejeme k narozeninám, nejčastěji zaznívá přání zdraví. Když přejeme snoubencům, přejeme jim, aby jim láska vydržela. Dnešní podobství nám říká něco jiného: totiž, že žádný lidský vztah se neobejde bez odpuštění. Schopnost odpouštět mezi lidmi přání nepatří. A přesně o tom se dnes máme z Ježíšova podobství o

nemilosrdném služebníkovi něco zásadního dozvědět a naučit. Na Petrovu otázku: kolikrát mám odpustit, slyšíme docela vtipnou odpověď. Co Ježíš Petrovi a nám vlastně odpovídá? Každý, kdo se modlí Otčenáš (modlitbu, kterou Ježíš naučil své učedníky a nám ji tak odkázal) a neodříkává ji bezmyšlenkovitě, zaznamenává prosbu „odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům“. Přesnější překlad zní „odpusť nám naše dluhy“, jako i my odpouštíme našim dlužníkům“. Co je vina a co je dluh? Vina se vztahuje k nějakému špatnému jednání, dluh spíše ukazuje na peníze. Hrubé, zlé a špatné jednání – někoho udám, zmlátím s újmou na zdraví, pomluvím – to je vina, která se vlastně nedá vzít zpět. Dluh mohu nějak splácet, možná ho nesplátím celý, ale je to proces. (My několik let splácíme finanční dluh s docela konkrétní časovou představou, kdy ho splatíme.) Odpustit někomu vinu, která se nedá vzít zpět, je neskonale těžší, než odpustit dluh. Pravdou však je, že se obě slova mohou i různě zaměňovat. To nám ale nebrání soustředit se na to nejdůležitější – odpuštění.

Jestliže pořád počítáš kolikrát si už někomu odpustil, pak jsi vlastně lidem neodpustil vůbec, pouze svou pomstu odkládáš. Co vlastně Ježíš tím vtipným přidáním číslice říká? Říká nám tohle: vůbec o počítání neuvažuj a rovnou odpusť!

V křesťanství jde o odpuštění. Bůh nám odpouští, abychom my odpouštěli druhým. Nejsme tak výjimeční, že by nám bylo odpuštěno a jiným ne. Všichni jsme ale dlužníci, ať si to uvědomujeme nebo ne, ať to přijímáme nebo ne. Máme od Stvořitele všeho (nebe a země) úkol spravovat vztahy mezi veškerým stvořením, na prvním místě mezi lidmi. To je klíčový zákon v Božím království. V podobenství nejde o peníze, ale o vztahy mezi lidmi. Jak dobře víme ze své osobní zkušenosti, ve vztazích vznikají viny i dluhy a záleží na nás, jak se s nimi vyrovnáváme. Pán Ježíš nám doporučuje vyrovnávat se s nimi odpuštěním. Odpuštění není totožné s lidskou spravedlností. Člověk, když je mu nějak ublíženo, uvažuje, jak by viníka potrestal, nebo se mu pomstil. Pán Ježíš navrhuje odpustit.

Králem v podobenství je samotný Bůh. Jemu skládáme účty ze svého jednání a myšlení. Křesťan se učí přijímat, že je Božím dlužníkem. Je odkázán na soucit a milosrdenství našeho Pána. Dostali jsme totiž darem život, který máme vést podle vůle jeho dárce, protože takový život je dobrý a smysluplný (dobra, pravdy a krásy). Nedaří se nám to většinou, a pak jsme dlužníky. Jsou lidé, kteří řeknou, já bych nemohl žít s dluhem; míní tím finanční dluh. Dluh u Pána Boha ale nevnímáme. Zda bude za nás zapláceno, nebo nám bude dluh odpuštěn, záleží jen na Králi, na Bohu.

Představy, že Bůh nám všechno odpustí, jsou mylné. Podobenství ukazuje, že Král nepoctivého služebníka nařídil potrestat. Někdy se nám to v životě stane, ztratíme přátele, rozbijí se nám vztahy v nejbližší rodině, v práci se nedaří ... Někdo si řekne, že to tak v životě chodí, jednou jsi dole jednou nahoře. Ten nepoctivý služebník byl vnímavější. Věřil, že se jeho situace může změnit k lepšímu, když se před králem ponížil a bude ho prosit o odpuštění. Před Pánem Bohem má každý naději, ale musí začít žít jinak. A to omilostněný služebník neudělal. Odepřel druhému člověku soucit, ačkoli ho sám zakusil, a tím na něj ztrácí nárok.